



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

Praefatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

P A V L I
F V S C H I
E P I S C O P I
S A R N E N S I S
D E V I S I T A T I O N E
E T R E G I M I N E
E C C L E S I A R V M .

Liber Secundus.

P R A E F A T I O .

AD ILLVSTRISSIMVM DOM. PHILIPPVM
Vastauillanum S. R. E. Cardinalem Amplissimum.



ETSI in humanis actibus, (Illustrissime Cardina-
lis,) Prudentia requiratur, vt cuncta suo ordine
gubernentur, quando tamen de salute animarum
agimus, maior, & diligentior est adhibenda. Cum
virtus quædam existat, inclinans ad quærendum
vera bona, habens vim, quasi diuinam, nec so-
lum in litterarum peritia verletur, sed, & in ne-
gociorum dispensatione. Cum temperantia, quæ
est habitus voluntarius, electius, refrenans delectationum concupi-
scentias, necessaria ad bene viuendum. Quia bene viuere, consistit in
O bene

bene operando . Ad bene autem operandum requiritur electio recta ,
 vt bene viuendo per prudentiam gratia suffultam , perueniatur ad vi-
 tam sempiternam . Ideo Dominus dixit . *Estote Prudentes , sicut Ser-
 pentes .* Et quæ nisi adhibeatur : quid est , quod benè fiat ? Cumque
 omni tempore fuerit vigilandum , hocque quam maxime id fieri oportet ,
 quia totus mundus est positus in maligno , nec tempus sufficit
 a malitijs hominum declinare , & vias Domini præscrutari . Tem-
 pus enim breue est , ars vero longa . *Et angusta est porta , & arcta est
 via , quæ ducit ad vitam , & pauci sunt , qui inueniunt eam .* Hæc con-
 siderans Prælatùs quiescere non potest , si muneri sibi iniuncto satisfacere
 vult , ideo cum Prudentia versetur ad regendas oues Christi , quia
 maior requiritur in dies . Nec sufficit in quibus est dictum ; Cumque
 mala continuo videat abundare , fortius in bene operando incum-
 bere debet : quia hic labor ? hoc opus ? Sunt enim mali , & peruersi
 homines in hac vita exercitium piorum fidelium . Vnde dixit Augu-
 stinus . *Quod malus aut ideo uiuit , vt corrigatur , aut , vt per illum
 bonus exerceatur .* Cura episcoporum in ecclesia Dei est magna : in
 magnis versatur , & pro quibus Christus animam suam posuit . Ex
 his colligi potest (Amplissime Cardinalis) quàm opus est vti Pruden-
 tia episcopis , & si in quibus supra diximus , fortius in infra dicendis ,
 Riuli sunt multi , & fons magnus ? Quis enim potest per rectos trami-
 tes aquam ducere ; qua omnes sitiunt , nisi Deus dederit ? qui est
 fons aquæ salientis in vitam æternam , & cui dixit Petrus . *Domine
 ad quem ibimus , verba vitæ æternæ habes .* Cum enim omnibus redda-
 tur . Visitando ecclesias collegiatis , Parochiales , personas , loca ip-
 sa , de statu ecclesiastico , & temporali perquirendo , vt sic fiat opus
 dei , quia pater noster Agricola est : Corrigendo malos , qui odio ha-
 bent lucem . Quia *Lux venit in mundum , & dilexerunt homines ma-
 gis tenebras , quam lucem .* Cum discretionæ tamen , quæ est mater
 omnium virtutum . Nam si tollas discretionem , virtus vitium erit ,
 quicquid boni cum discretionem feceris virtus est , quicquid sine discre-
 tione gesseris vitium est , si boni sunt eos confirmando , sicut Ioan-
 nes testatur . *Maiorem horum non habeo gratiam , quàm vt audiam ,
 filios meos in veritate ambulare .* Consolando afflictos , quia in tribu-
 lationibus acquiritur regnum coelorum . *Nonne oportuit pati Chri-
 stum ,*

sum, & ita intrare in Gloriam suam. Et si erimus socii passionum, estimus, & socii consolationum. Hortando ecclesiasticos ad ecclesias bene regendas, fructusque bene dispensandos, subiectione præpositorum, & Dominorum suorum manere. In cunctis veniatur cura episcopi, ne intrent lupi rapaces, & dissipent gregem: sic pertuenitur ad vitam æternam, quæ bene operantibus reposita est. Hæc sunt (Illustrissime Domine) de quibus in hoc secundo libro tractaturi sumus, in quibus optime complendis, vt cunctis vtilia reddantur, tuum est auxiliari, & fauere. Nam si Benignitas tuarum heroicarum virtutum, quibus omnia summa ratione præscrutaris, in his scribendis non adierit, vix est, vt hanc paruulam ratem ad portum reducam. Cum enim splendori tuæ antiquissimæ Nobilitatis, spectatissima semper coniuncta fuerit Religio, hoc tamen numquam defuit, maxima animi liberalitas, & in fauorem studiorum propensa voluntas, ex quo, & omnibus Sacri Collegij Amplissimis Patribus charissimus existas, cæterorumque animos, etiam Magnorum Principum conciliatos habeas, ipsique te laudent, venerentur, summisque honoribus dignum extollant. Et sicut sanctissimum Dominum Nostrum, Dominum Gregorium Decimum Tertium Pontificem Maximum, in regendo toto orbe Christiano, plurimum admirantur, sapientissimumque, & vigilantissimum confiteantur. Præsertim vero, quod te Illustrissimum Principem, in sacrum purpuratorum Patrum Collegium duxerit coaptandum, prudentissimum prædicant, & iustis laudibus efferunt. Quorum conceptam expectationem, & iudicium, non solum re ipsa confirmasti, sed longo itinere superasti. Inde fit, vt ego libentius sub tuo patrocínio, faustisque auspicijs in meum hoc prosequendi studium maiores summamque animos, proponamque audacius hos huius Secundi Libri nuncupare labores. Quamobrem precor, vt quemadmodum in superioribus benigne, tuum mihi impendisti fauorem, vt foelicem exitum nostri conatus sortirentur, sic nunc eundem & maiorem adhibeas, vt quod prospere coeptum est, faustum, ac foelicem te adiuvante finem consequatur. Grato igitur animo accipe has nostras lucubrations, quæ etsi a tenui ingenio proficiscantur, quia tamen de grauibus causis tractant, spero eas tibi fore non iniucundas, & alijs quàm vtilis, & necessarias, animumque nostrum in his respice.

Rogoque, vt quod præstare vellem, consideres. Ita enim quod tuum est proprium adimplebis, & ad alios libros perficiendos maiores mihi iniicies vires. Interim meum erit, Deum Optimum Maximum obnixè deprecari, vt foelicem tibi, longamq. concedat vitam, & omnes conatus tuos confirmet.

